

LEGE

Legea privind protecția și promovarea drepturilor fundamentale ale copiilor cetățeni români domiciliați sau cu reședința în străinătate
(*Legea Pia*)

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I - Dispoziții generale**Articolul 1. Obiectul legii**

Prezenta lege are ca obiect stabilirea cadrului legal pentru protejarea copiilor cetățeni români împotriva instituționalizării sau plasamentului forțat în străinătate, în situațiile în care pot fi identificate alternative viabile în statul de origine.

Articolul 2. Definiții

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele înțelesuri:

Copil cetățean român: persoana fizică cu vârsta sub 18 ani, cu domiciliul sau reședința în străinătate.

Instituționalizare: Plasarea copilului într-o instituție de protecție specială din străinătate.

Plasament: Plasarea copilului în grija unei familii din străinătate. Momentul din care copilul începe să trăiască cu potențialii părinți substitutivi;

Familie extinsă: Familia formată din părinți, bunici, frați, surori, unchi, mătuși veri, precum și alte persoane cu care copilul are o legătură de rudenie sau de afecțiune.

Stat de origine: Statul în care un copil s-a născut, a crescut sau al cărui cetățean este în prezent.

Autoritate centrală: Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

Adopție mascată: Procedura prin care se realizează plasamentul sau instituționalizarea copilului în străinătate cu scopul separării de familia sa naturală urmată de plasarea permanentă a acestuia într-o familie substitutivă.

CAPITOLUL II - Principii

Articolul 3. Principii fundamentale

(1) Protejarea interesului superior al copilului este principiul fundamental care stă la baza prezentei legi.

(2) Se prezumă că interesul superior al copilului este ca acesta să crească și să se dezvolte în familia sa naturală, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este posibil sau nu este în interesul său.

(3) Intervenția statului român în străinătate pentru protecția copilului cetățean român și pentru prevenirea adopției mascate se bazează pe următoarele principii fundamentale:

- a) respectarea interesului superior al copilului;
- b) dreptul copilului la identitate, inclusiv originea sa familială;
- c) menținerea legăturilor cu familia naturală și statul de origine;
- d) prevenirea separării copilului de familia sa naturală;

(4) Copilul are dreptul de a fi informat și consultat în toate procedurile care îl privesc, în mod direct sau indirect, ținând cont de vârsta și de maturitatea sa.

(5) În interesul superior al copilului, se va acorda prioritate soluțiilor alternative la instituționalizare sau plasament în străinătate, în următoarea ordine:

- a) plasarea în familia extinsă a copilului;
- b) plasament în statul de origine al copilului.

CAPITOLUL III - Măsuri de protecție

Articolul 4. Obligația statului român

(1) Statul român are obligația de a proteja copiii români, indiferent de locul unde se află.

(2) Statul român are obligația de a se opune, prin toate mijloacele legale, instituționalizării sau plasamentului copiilor cetățeni români în străinătate, în următoarele situații:

- (a) Când există alternative viabile în statul de origine, precum plasarea copilului în familia extinsă sau în plasament;
- (b) Când există riscul ca instituționalizarea sau plasamentul să devină o adopție mascată;
- (c) Când procedura conține neconcordanțe față de pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului și drepturile privind protecția copiilor, la care România este parte.

Articolul 5. Autorități competente

(1) Autoritatea centrală competentă pentru implementarea și aplicarea prezentei legi este Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

(2) Autoritățile române competente pentru protecția drepturilor fundamentale ale copilului cetățean român în străinătate sunt:

- a) Ministerul Afacerilor Externe;
- b) Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

(3) Statul român prin autoritățile desemnate la punctul (2) va colabora cu autoritățile competente din străinătate în vederea identificării soluțiilor alternative la instituționalizare sau plasament în străinătate.

Articolul 6. Reprezentantul atașat

(1) În statele unde există o comunitate semnificativă de cetățeni români, statul român va desemna un reprezentant atașat pe probleme de protecție a copilului în cadrul fiecărei ambasade sau consulat al României.

(2) Criteriile de identificare a comunității de cetățeni români vor fi stabilite de Ministerul Afacerilor Externe în colaborare cu autoritatea centrală competentă ținând cont de:

- a) numărul de cetățeni români cu reședință permanentă sau temporară în statul respectiv;
- b) numărul de copii cetățeni români aflați în evidența misiunilor diplomatice și consulare ale României;
- c) existența unor probleme specifice legate de protecția copilului în statul respectiv, care afectează copilul cetățean român.

(3) Reprezentantul atașat pe probleme de protecție a copilului în colaborare cu autoritatea centrală are următoarele atribuții:

- a) monitorizarea situației copiilor cetățeni români aflați pe teritoriul statului de reședință;
- b) asigurarea accesului la asistență consulară copilului cetățean român, inclusiv informarea și sprijinul în cazul încălcării drepturilor fundamentale ale acestuia;
- c) oferirea de informații și consultanță cetățenilor români cu privire la legislația și procedurile din statul respectiv în materia protecției copilului;
- d) identificarea și semnalarea cazurilor de copii aflați în situații de risc;
- e) reprezentarea legală a copilului, atunci când este necesar;
- f) colaborarea cu autoritățile locale în vederea protejării drepturilor și intereselor copilului cetățean român;
- g) sprijinirea autorității centrale competente în materia protecției copilului în realizarea procedurilor de repatriere a copilului cetățean român.

(4) Reprezentantul atașat pe probleme de protecție a copilului va fi numit prin ordin al ministrului afacerilor externe, la propunerea autorității centrale.

Articolul 7. Procedura

(1) În cazul în care se solicită instituționalizarea sau plasamentul unui cetățean român în străinătate, autoritățile competente vor evalua cu atenție toate circumstanțele, ținând cont de principiile fundamentale prevăzute de prezenta lege.

(2) Autoritățile competente vor informa familia extinsă a copilului despre posibilitatea de a-l lua în grija sa.

(3) Atunci când interesele copilului o impun, statul român, din oficiu sau la cererea părinților, a reprezentantului legal sau a oricărei părți interesate, va interveni în toate procesele și procedurile din străinătate în care un copil cetățean român se află în situație de risc și față de care au fost inițiate proceduri de plasament.

(4) Statul român va interveni și se va asigura că decizia de instituționalizare sau plasament în străinătate va fi luată doar ca ultimă soluție, după epuizarea tuturor alternativelor posibile.

Articolul 8. Termene

(1) Autoritățile competente sesizate cu o situație de risc a unui copil cetățean român aflat în străinătate, vor informa imediat, în termen de 48 de ore, familia extinsă a copilului despre posibilitatea de a-l lua în grija sa.

(2) Reprezentantul atașat pe probleme de protecție a copilului va transmite în termen de 5 zile o informare detaliată către autoritatea centrală cu privire la situația copilului.

(3) Autoritatea centrală va evalua, de urgență, dar nu mai târziu de 10 zile, situația copilului. În termen de 15 zile de la finalizarea evaluării, va iniția procedurile legale necesare pentru a se opune instituționalizării sau plasamentului copilului în străinătate în concordanță cu principiile fundamentale prevăzute de prezenta lege.

Articolul 9. Repatrierea copilului

Statul român se va îngriji și va iniția procedura de repatriere a copilului cetățean român aflat în situații de risc sau care a fost victima abuzului, exploatării sau neglijării, inclusiv:

- a) abuzul fizic, sexual sau emoțional;
- b) exploatarea prin muncă, cerșetorie sau alte forme de exploatare;
- c) neglijarea;
- d) lipsa unui mediu familial stabil și sigur;
- e) plasarea în străinătate, în afara mediului familial, pentru o perioadă mai mare de doisprezece luni.

CAPITOLUL IV - Cooperarea internațională

Articolul 10. Mecanisme de cooperare

În vederea aplicării prevederilor prezentei legi se vor încheia tratatele necesare cu statele sau cu autoritățile statelor vizate, pe baza propunerilor Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse și ale Ministerului Afacerilor Externe, precum și a altor instituții interesate

CAPITOLUL V - Răspunderea juridică și sancțiuni

Articolul 11. Sancțiuni

Constituie contravenție și se sancționează cu închisoare contravențională de la o luna la 6 luni sau cu amendă de la 10.000 la 30.000 lei următoarele fapte, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii, infracțiuni:

- a) neinformarea familiei extinse a copilului despre posibilitatea de a-l lua în grija sa;
- b) neidentificarea și nesemnarea cazurilor de copii cetățeni români aflați în situații de risc;
- c) nerespectarea procedurii și a termenelor prevăzute la articolul 7 și 8;
- d) neintervenția statului român în situațiile prevăzute la articolul 9;
- g) nerespectarea de către reprezentantul atașat pe probleme de protecție a copilului, a atribuțiilor stabilite prin prezenta lege.

Articolul 12. Persoane responsabile

Responsabilitatea pentru respectarea dispozițiilor prezentei legi revine:

- a) autorității centrale;
- b) autorităților române competente pentru protecția drepturilor fundamentale ale copilului cetățean român în străinătate;
- c) reprezentantului atașat pe probleme de protecție a copilului din cadrul misiunilor diplomatice și consulare ale României;

CAPITOLUL V - Dispoziții tranzitorii și finale

(1) Prevederile prezentei legi se completează cu alte reglementări care se referă la drepturile copilului, inclusiv cu prevederile cuprinse în convențiile și tratatele internaționale la care România este parte.

(2) Autoritatea centrală este responsabilă cu elaborarea normelor metodologice de aplicare a prezentei legi în termen de 3 luni de la data intrării sale în vigoare.

(3) Autoritatea centrală va monitoriza și evalua periodic implementarea prezentei legi și va elabora rapoarte periodice cu privire la rezultatele obținute

(4) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
Alfred – Robert Simonis

PREȘEDINTELE SENATULUI
Nicolae Ionel Ciuca

București, 12 februarie 2024